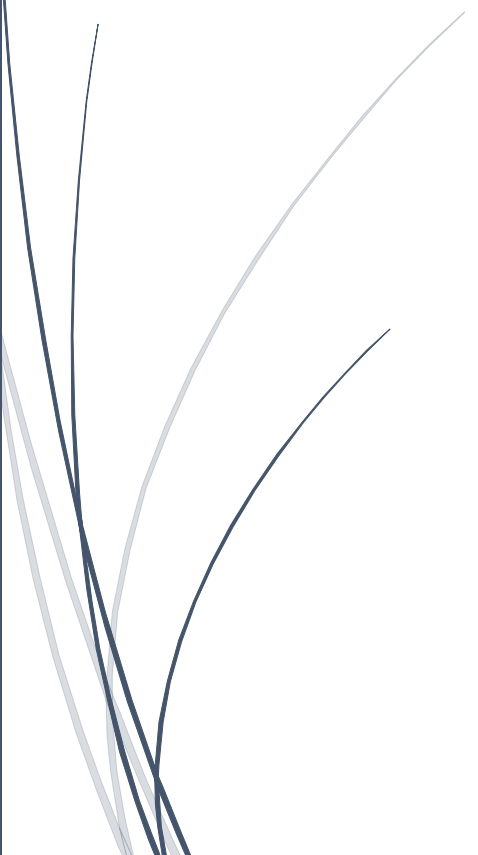

Високи савет тужилаштва

СТРАТЕГИЈА ЈАВНОГ КОМУНИЦИРАЊА
Високог савета тужилаштва 2026–2030

Београд — 2025.

Садржај

Увод

Анализа постојећег стања

- (а) Транспарентност тужилаштва из перспективе новинара
- (б) Транспарентност тужилаштва из угла представника цивилног сектора
- (в) Мишљење адвоката о јавности рада тужилаштва
- (г) Тужиоци о транспарентности тужилаштва

Визија

Општи циљ примене стратегије

Посебни циљеви стратегије

1. Јачање комуникације са општом јавношћу
2. Подизање видљивости Савета

Циљне групе стратегије

Ресурси

Израду ове стратегије подржала је Мисија ОЕБС-а у Србији. Ставови изречени у брошури припадају искључиво аутору и његовим сарадницима и не представљају нужно званичан став Мисије ОЕБС-а у Србији.

Увод

Уставним амандманима из 2022. године установљен је Високи савет тужилаштва као кровна институција јавног тужилаштва са кључном улогом у осигуравању функционалности, самосталности и одговорности јавног тужилаштва. Високи савет тужилаштва (у даљем тексту: Савет) је преузео бројне надлежности које су раније припадале Народној скупштини и Министарству правде, те је постао државни орган уставног ранга и представља један од темељних стубова правосудног система.

Уставом Републике Србије дефинисан као „самосталан државни орган који обезбеђује и јемчи самосталност јавних тужилаца“, Савет предлаже Народној скупштини избор и престанак функције Врховног јавног тужиоца, именује вршиоца функције Врховног јавног тужиоца, бира главне јавне тужиоце и јавне тужиоце и одлучује о престанку њихове функције, одлучује о другим питањима положаја Врховног јавног тужиоца, главних јавних тужилаца и јавних тужилаца и врши друге надлежности одређене Уставом и законом.

Савет штити самосталност јавних тужилаца у пленуму, на седницама, али и кроз деловање својих радних тела: посебно Повереника за самосталност и Комисије за одлучивање о приговору против обавезног упутства за рад и поступање у поједином предмету, приговору против решења о супституцији и приговору против решења о деволуцији чиме се носиоци јавнотужилачке функције штите од спољашњих, али и унутрашњих (унутар-хијерархијских) непримерених утицаја. Савет утврђује број јавних тужилаца за свако тужилаштво, предлаже обим и структуру буџетских средстава за сва јавна тужилаштва у Србији и врши надзор над њиховим трошењем, одлучује о имунитету јавних тужилаца и својих чланова, има надлежности у домену обуке, дисциплинских поступака и поштовања етичких кодекса. Савет одлучује у поступку

вредновања рада јавних тужилаца, обавља посао управе у јавном тужилаштву и правосудне управе из своје надлежности, даје мишљење на измене и допуне или доношење нових закона из области у којима остварује своју надлежност итд.

Концентрација наведених овлашћења везаних за јавнотужилачку организацију од Савета изискује и појачану пажњу када је реч о односима са јавношћу у најширем смислу – стручном и општом, медијима, али и грађанима – појединцима. Потреба Савета за транспарентношћу рада је појачана у односу на некадашње Државно веће тужилаца. Увођење механизма заштите интегритета јавних тужилаца од различитих спољних и унутрашњих непримерених утицаја, као и читав низ других новоуведених овлашћења такође подразумевају посебну одговорност према грађанима и стручним заједницама. Остваривање те одговорности подразумева јасну и доследну комуникацију са циљем јачања поверења у правосудни систем и владавину права, односно остваривања права грађанина „да зна“.

Транспарентна и ефикасна комуникација представља основу за изградњу односа поверења између институција и јавности. Кроз отворену, објективну и приступачну размену информација, Савет има прилику да не само информише, већ и едукује грађане о својој улози и значају, као и да одговори на њихове потребе и питања.

Грађанин има „право на поверење у јавне институције“ као еманацију друштвеног уговора у коме и сам учествује. У контексту јавног тужилаштва ово подразумева право сваког грађанина да се осећа сигурним и заштићеним, на шта утиче не само поступање јавнотужилачког система, већ и комуникација, транспарентност и сама присутност јавних тужилаца. Већ сама чињеница да у кризним ситуацијама грађани имају прилику да „виде лице и чују глас“ оних који се решавањем односне кризе баве, јача поверење и општи осећај сигурности. Савет, као кровна институција јавног тужилаштва, који штити, а у појединим аспектима и усмерава рад читавог јавнотужилачког система, мора и у овом контексту прво поћи од себе и поставити пример добре праксе, како би се касније пракса добре комуникације проширила на сва тужилаштва у Србији.

Овај документ има за циљ да дефинише начине на које ће се водити све комуникационе активности Савета ради боље обавештености јавности. Стратегија јавног комуницирања (у даљем тексту: Стратегија) је осмишљена тако да обухвати различите аспекте

комуникације: од информисања шире јавности до унапређења односа са стручном заједницом и медијима. Њена имплементација има за циљ да обезбеди да се поруке Савета јасно и ефективно пренесу свим кључним циљним групама доприносећи остварењу права јавности да зна.

У контексту савремених изазова, укључујући растуће захтеве за транспарентношћу, видљивости и одговорношћу институција, Стратегија јавног комуницирања Савета представља документ чијим остваривањем се јача обавештеност и поверење грађана, унапређује ефикасност комуникације и осигурава промоција вредности правде, интегритета, етике и професионализма.

Право јавности „да зна“, потврђено је и прописано чланом 17, тачка 28 Закона о Високом савету тужилаштва, те је Савет надлежан (и дужан) да обавештава јавност о свом раду. Додатно се потврђује ова надлежност Савета Пословником о раду којим је прописано да ће Савет, у оквиру годишњег плана рада, предузети активности на примени Стратегије у складу са петогодишњим Програмом рада Савета.

Анализа постојећег стања

Комуникациона стратегија тужилаштва за период 2015-2020. представља солидан основ за разумевање комуникационих пракси тужилаштва, и тада Државног већа тужилаца. Стратегија је била усмерена на постављање оквира за рад на сталном унапређењу и јачању унутрашње, спољашње, а нарочито кризне комуникације тужилаштва у ситуацијама када је то неопходно. Такође, може се рећи и да се тежило унапређењу транспарентности и квалитета представљања тужилаштва у јавности како би се повећало поверење у његов рад. Нажалост, комуникациона стратегија за период 2020-2025. године није усвојена понајвише из разлога више силе, и то, тада актуелне пандемије корона вируса.

Увиди инволвираних актера који су обухваћени истраживањем у облику фокус група о резултатима остваривања Стратегије 2015-2020. се разликују, али, иако су уочени и позитивни ефекти њене примене, преовлађује став да нема разлога за задовољство. Оно што је добро, јесте чињеница да су последњих година медији готово свакодневно извештавали о тужилаштву и показују да постоји изразито интересовање медија и јавности за рад те институције. Такође су, поред присутности појединих тужилаца у

јавности, направљени помаци и у области јавне доступности појединих докумената на сајтовима тужилаштва. У овом тренутку, сва јавна тужилаштва имају своје веб-сајтове који се редовно ажурирају што представља највећи напредак у односу на захтеве предвиђене некадашњом стратегијом.

Високи савет тужилаштва је, у циљу боље комуникације између самих тужилаца, организовао прву националну струковну конференцију новембра 2024. године. Савет је позвао на конференцију и представнике медија који се, на жалост, позиву нису одазвали. На конференцији су током две пленарне сесије и шест дискусија по секцијама разматрана актуелна питања од значаја за јавне тужиоце као и о односу тужилаштва са медијима. Снимљени су краћи интервјуи председника Савета, потпредседника Савета, једног од чланова Савета и појединих главних јавних тужилаца који су у форми клипова постављени на Јутјуб платформу и интернет страницу Савета. Конференцији је присуствовало око 200 тужилаца и тужилачких помоћника. Савет има у плану да настави да организује ову врсту конференције те да оне постану део јавнотужилачке традиције. Најевидентнији искорак у комуникацији Савета са стручном и општом јавношћу је пренос седница уживо преко Јутјуб канала. Тако је у 2023. години преношено осам редовних седница, у 2024. години девет редовних седница и, за сада, у 2025. години четири редовне и две ванредне седнице. Поред тога, седницама могу да присуствују заинтересоване особе и представници средстава јавног информисања.

Савет је 2023. године одржао једну телефонску и четири електронске седнице, али нису објављени записници о раду са седница. Затим је током 2024. године одржано једанаест телефонских и чак двадесет једна електронска седница (укупно тридесет две), за које је доступна само трећина записника (укупно десет).

Савет је израдио 2024. године нову интернет страницу, која је визуелно и садржајно пријемчивија корисницима. Страница прати нове надлежности Савета, које су уведене Уставном реформом из 2022. године и редовно се ажурира. Савет информиса јавност о свом раду објављивањем саопштења и Информатора о раду на својој интернет страници, те пружа информације од јавног значаја. Информатор се редовно ажурира. Читалац интернет странице има приступ записницима са седница у периоду 2016–2025. година, па их може претраживати према години и врсти седнице. У одељку интернет странице „О Савету“, у подтеми „Чланови Савета“ објављена су имена чланова Савета, али не и њихове биографије. Такође, пожељно би било да Савет објави састав претходних сазива Државног већа тужилаца отварајући тиме простор за институционално памћење. Исто

тако, на видљивом месту интернет странице треба објавити име Повереника за самосталност и информације о поступку пријаве непримереног утицаја.

Примена Комуникационе стратегије за период 2015-2020. дала је задовољавајуће резултате и у области слободног приступа информацијама од јавног значаја. Одговори на захтеве давали су се углавном у законом прописаним роковима, а жалбе Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности подnose се веома ретко. Поједине замерке упућене су на садржај неких одговора који је понекад бирократизован, превише процедуралан и без конкретних информација. У току 2023. године било је поднето укупно двадесет два захтева за приступ информацијама од јавног значаја, од тога је број усвојених и делимично усвојених захтева износио девет. Од стране грађана поднето је седамнаест захтева, док су органи власти и други тражиоци поднели по један захтев, а удружења су поднела три захтева. У 2024. години било је поднето укупно педесет шест захтева за приступ информацијама од јавног значаја. Број усвојених и делимично усвојених захтева је педесет два. Грађани су поднели четрдесет девет захтева, док су јавна гласила поднела два захтева, удружења четири и органи власти један захтев. У периоду од 1. јануара до 20. маја 2025. године, укупно је поднето двадесет девет захтева за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја, и то од грађана двадесет шест захтева, невладиних организација један захтев и по један од медија и политичких странака.

Пословником о раду Савета прописано је да Савет остварује односе са јавношћу посредством портпарола или члана Савета одређеног за односе са јавношћу. У Информатору о раду - одељку „Јавност рада” нису истакнута имена и контакти тих особа. Упркос одредби Пословника, представници средстава јавног информисања нису у могућности да контактирају са једним или више чланова Савета који би одговарали на упите из надлежности Савета. Отуда је комуникација и даље на нивоу индивидуалне активности мањег броја чланова Савета, а не стратешке активности Савета и активности свих чланова Савета.

Према томе, може се закључити да је Комуникациона стратегија за период 2015-2020. успела да постави оквир за унапређење транспарентности тужилаштва, иако ефекти појединих решења нису на очекиваном нивоу, што не доводи у питање уложени напор тужилаштва у тај процес.

Међутим, циљ Стратегије који се односи на унапређење транспарентности и квалитета представљања тужилаштва у јавности, по мишљењу оних који представљају кључне циљне групе, није реализован на задовољавајући начин. Анализом је утврђено да постоји изразита поларизација мишљења интервјуисаних представника јавних тужилаштва, са једне, и других учесника фокус група, са друге стране. Док новинари, представници цивилног друштва и адвокати сматрају да тужилаштво није довољно транспарентно, тужиоци оцењују да је њихов рад изразито транспарентан. Овако дубока подела говори о високом степену међусобног неразумевања и недостатка објективне перцепције рада у улоге једних и других, што води ка закључку да међу њима постоји лоша комуникација.

(а) Транспарентност тужилаштва из перспективе новинара

У остваривању јавне комуникације, најзначајнија релација је између тужилаштва и медија, односно новинара као медијатора између тужилаштва и грађана, односно јавности. Та релација, по обостраним оценама, није на задовољавајућем нивоу.

Новинари сматрају да у тужилаштву није постојала воља за доследну и потпуну имплементацију Комуникационе стратегије за период 2015-2020, као ни јасна расподела послова у вези са давањем информација медијима нити генерална свест о значају информисања јавности.

Указујући на најважније изазове у односу са тужилаштом, новинари су скренули пажњу на веома ретке, готово непостојеће конференције за новинаре и брифинге, те на веома често позивање на хијерархију која би, иако легитимна, требало да постоји само у најосетљивијим случајевима.

Новинари сматрају да концепт портпарола у пракси није био примењен, услед недостатка капацитета и других фактора у оквиру самог тужилаштва.

Када је реч о тужилаштву, као извору званичних информација о предметима и истрагама, новинари верују да је тужилаштво изгубило ту улогу и да су је преузели представници власти и Министарства унутрашњих послова Републике Србије. Новинари су оценили да незванични извори информација често долазе из редова полиције и адвоката, мање од тужилаштва, иако је поменуто да је и број тужилаца који желе неформално да дају информације у благом порасту.

Новинари су интернет презентацију тужилаштва оценили као слабу и навели да би било добро да тужилаштво користи друштвене мреже као комуникацију са медијима и грађанина.

На крају, новинари су указали на значај проактивнијег приступа тужилаштва који би могао да има и превентивну функцију, што би довело до побољшања рада и једних и других и смањило ризик од пласирања лажних вести и разних других облика манипулација у јавности.

(б) Транспарентност тужилаштва из угла представника цивилног сектора

Индикатори тренутног стања добијени из разговора са представницима цивилног сектора у великој мери се поклапају са ставовима новинара. Проактивност тужилаштва би по њиховом мишљењу помогла да медији мање крше претпоставку невиности и да у већој мери извештавају о раду тужилаштва у складу са постојећим прописима и Кодексом новинара Србије. Важно правило којег би тужилаштва требало да се држе је једнак однос према свим медијима и новинарима, без обзира на процену њихове уређивачке политике.

Представници цивилног сектора истичу да не постоје уједначени стандарди о врсти информација које се могу дати јавности, уз сва ограничења у вези са могућим угрожавањем истрага. За разлику од тужилаца који своје интернет презентације сматрају информативним, представници цивилног сектора као чести корисници тих садржаја сматрају да информације које се тамо могу пронаћи нису интересантне и да не задовољавају потребе савремених комуникационих процеса.

Као и новинари, представници цивилног сектора закључују да су многе информације које тужилаштво сматра релевантним за јавност у највећој мери фокусиране на протоколарни аспект.

Када је реч о комуникацији преко портпарола, представници цивилног сектора верују да тај модел комуникације није заживео у пракси и да није дао задовољавајуће резултате. По њима, тужилаштва се не појављују довољно у улози званичних извора информација, нарочито у предметима који су од великог интереса за јавност.

По мишљењу интервјуисаних представника цивилног друштва, тужиоци се често правдају да не могу да дају информације како не би угрозили истрагу која је у току, што је у неким случајевима оправдано, али у неким представљају изговор за суштинску затвореност. Општи утисак је да су тужиоци несигурни у обраћању јавности и упорно понављају да су они самостални, али не и независни.

Представници цивилног друштва указују и на проблем цурења информација у вези са истрагама. Убеђени су да информације не цуре из тужилаштва, већ из неких других извора. Нејасно је зашто у таквим ситуацијама тужилаштво ћути и зашто не покреће поступке против незваничних извора који кроз цурење информација ометају истраге.

Став актера цивилног друштва је да би било добро када би на сајтовима тужилаштва постојале биографије тужилаца. Такође сматрају да на сајтовима и друштвеним мрежама треба да се нађу сажети оптужница, правноснаже пресуде и слични документи.

(в) Мишљење адвоката о јавности рада тужилаштва

Генерални утисак адвоката је да тужилаштво није довољно транспарентно у комуникацији са јавношћу и да грађани не знају шта тужилаштво ради. Тврде да чак ни они грађани који показују веће интересовање за рад те институције немају довољно могућности да сазнају више.

Адвокати немају већих проблема у комуникацији са тужилаштвима, јер познају процедуре и знају коме да се обрате када су им потребне информације како би адекватно заштитили интересе својих клијената.

Међутим, адвокати тврде да су кроз многобројне контакте са новинарима сазнали да новинари знатно теже долазе до потребних информација и да су по њиховим сазнањима проблеми у том односу очигледни. Оцењују, у чему се слажу са ставом свих других анкетираних група, да новинари често не разумеју које информације тужилаштво може да им пружи и да им је у том смислу потребно организовати едукативне програме.

И адвокати потврђују став да тужилаштво није прва адреса за новинаре, те да тужилаштва углавном ћуте о предметима које воде (ако се и појаве у медијима, то је последица великог притиска јавности), а да уместо њих најчешће говоре политичари. Они такође сматрају да тужиоци нису незванични извори информација, већ да се у том својству, по правилу, појављују Безбедносно-информативна агенција, полиција, па и сами адвокати.

По мишљењу адвоката, нема много информација које тужилаштво може да пружи јавности на увид у току саме истраге, али би сами тужиоци када се појављују у јавности требало сваки пут да објашњавају грађанима и новинарима које информације могу да дају.

(г) Тужиоци о транспарентности тужилаштва

Тужиоци оцењују да грађани верују да тужилаштво ради транспарентно, али да, без сумње, има и оних који то не мисле што је последица њихове недовољне информисаности о раду и законским ограничењима тужилаштва, због чега су и њихова очекивања већа од реалних. Тужиоци сматрају да је Комуникациона стратегија за период 2015-2020. значајно побољшала њихов однос са јавношћу који је у узлазној путањи и да у том односу велики проблем представља сензационализам приликом извештавања медија.

Када је реч о примени ове стратегије тужиоци су нагласили да су је сва тужилаштва доследно спроводила у мери у којој је то било могуће. По мишљењу тужилаца, највећи изазови у примени били су недостатак људи и времена за комуникацију са медијима. Сматрају да у тужилаштвима постоји изразито добра воља да се изађе у сусрет свим захтевима новинара, али да постоје случајеви у којима то није могуће због интереса истраге и законских ограничења, што би новинари требало да знају. Све то указује на очигледну потребу да се организују едукативни програми за новинаре који би за циљ имали појашњавање улоге и надлежности тужилаштва.

Када се квантитативно посматра појављивање представника ниже ранжираних тужилаштва у медијима, видљива је потреба да се сви они активније укључе у комуникацију са јавношћу.

Чини се и да код самих тужилаца недостаје објективније сагледавање сопствене улоге у односу са медијима и јавношћу, односно више критичког промишљања и осврта на сопствени рад. Према резултатима истраживања, иступи тужилаца у великом проценту објављених текстова су афирмативни према сопственом раду, а критике су веома ретке. Што се тиче друштвених мрежа и уопште коришћења интернета у циљу информисања јавности приметна је летаргија и недостатак воље да се тај аспект афирмације тужилачког рада унапреди. Ниједно тужилаштво нема профил на друштвеним мрежама, не мисле да им је то потребно, а тврде и да не би имали времена тиме да се баве.

Потребу за проактивнијим приступом према медијима тужиоци препознају само у случајевима који имају потенцијал да доведу до великог узнемиравања јавности, када се оствари простор за додатну проактивност и када већа транспарентност може да смањи негативне ефекте.

Визија

Стратегија представља комуникациони оквир проактивне и планске комуникације чији је циљ додатно отварање Савета према јавности. Стратегија се заснива на успостављању јединствене комуникационе политике, као скупа правила понашања у интерној и екстерној комуникацији Савета, како би се унапредили односи са јавношћу, подстакла боља сарадња са медијима, обезбедила боља информисаност о раду Савета, а самим тим и повећали углед и поверење грађана у Савет.

Општи циљ примене стратегије

Општи циљ стратегије јавног комуницирања јесте боље обавештавање грађана, што треба да резултира повећањем поверења јавности у рад Високог савета тужилаштва и побољшаном сликом о јавнотужилачкој организацији.

Општи циљ стратегије јавног комуницирања може се остварити кроз три основна аспекта комуникације:

- Информисање;
- Едукацију;
- Промовисање владавине права.

Информисање подразумева континуиран процес пружања прецизних и приступачних информација о раду и надлежностима Савета. То је у складу са препоруком Консултативног већа европских тужилаца (ССРЕ) које предлаже да тужилаштва, осим реактивног приступа који подразумева одговарање на захтеве медија, размотре и усвајање проактивног приступа – који значи преузимање иницијативе за информисање медија, на пример, у вези са изборима за тужиоце или у случајевима непримереног утицаја на рад тужилаца или других питања из надлежности Савета.

Едукација подразумева спровођење редовних и повремених програма обуке тужилаца, новинара и осталих заинтересованих група јавности који могу допринети бољем међусобном разумевању. Приближавањем функције јавног тужиоца свим грађанима, објашњавањем процедура, упознавањем са примерима из праксе кроз предавања тужилаца у школама, на факултетима, као и изношењем ставова на различитим конференцијама допринело би се унапређењу угледа и ауторитета јавних тужилаца у јавности, али и разбијању предрасуда, стереотипа и неразумевања када је у питању рад и поступање Савета код одређених циљних јавности.

Промовисање владавине права подразумева активни дијалог са стратешким циљним јавностима како би се повећала информисаност и знање о значају, делокругу рада и активностима Савета. Континуирана промоција вредности и значаја владавине права од суштинског је значаја за свеукупни развој друштва у Србији.

Посебни циљеви стратегије

1. Јачање комуникације са општом јавношћу

Најважнији циљ стратегије и њена основна сврха јесте квалитетнија комуникација са општом јавношћу, што пре свега значи са грађанима и подразумева задовољавање њихових легитимних комуникационих потреба у области правосуђа, у овом случају о раду Савета. Делотворнија и потпуно транспарентна комуникација заснива се на основама људских права на слободан проток информација и слободу изражавања, према нашим одговарајућим законима и према стандардима, искуству и регулаторном оквиру Европе. Савет треба да буде први, аутентичан, институционални извор информација о сопственом раду и темама које су везане за тужилачку активност, процесе у којима тужиоци учествују и њиховим исходима. Правовремено, потпуно и објективно информисање јавности отклониће сумње и дезинформације, а појачати разумевање и поверење у тужилаштво, што је један од базичних циљева. У остваривању овог циља подразумева се већа активност самог Савета и потпуна отвореност за сарадњу са екстерним субјектима јавног информисања.

Методи и начини:

а) Постојање службе за односе са јавношћу – Стручна, активна служба за односе са јавношћу. ПР служба је основни ресурс јавног комуницирања Савета, уз коју је добро да постоји и мрежа лица одговорних за јавно комуницирање и у осталим органима тужилаштва.

б) Постојање и редовно ажурирање интернет стране Савета – Интернет страна је један од алата јавног комуницирања са јавношћу која треба да буде редовно ажурирана информацијама о раду Савета које су од интереса за јавност. У координацији са члановима Савета и запосленима у тужилаштвима, служба за односе са јавношћу (ПР служба) припрема и објављује информације о случајевима који су започети, који су у току и који су окончани.

в) Изјаве надлежних – Изјаве су пожељан начин комуницирања јер се очекује стручно, компетентно, објашњење и информација о деловању тужилаштва и Савета.

г) Интервјуи надлежних – Особе која су на одговорним местима у Савету и тужилаштву у целини, треба да буду отворене за разговоре са новинарима о појединим питањима из делокруга рада тужилаштва и Савета. Пожељно је да одговори у што већој мери задовоље оправдано интересовање јавности, уз заштиту података чије објављивање би могло да угрози судски поступак или нечија права.

2. Подизање видљивости Савета

Многи државни органи из свих области власти, па и судске, нису довољно познати јавности, што у савремено доба и уз све веће комуникацијске могућности, није одрживо. Важност таквог тела као што је Савет захтева бољу обавештеност грађана што значи доступност информација о месту Савета у правосудном систему, структури, начину организовања и рада овог тела, о његовом саставу и професионално-стручном профили чланова. Јавност има права да зна у којим случајевима, којим поводом и на који начин реагује Савет, шта се од њега очекује у одбрани уставно-правног поретка и права грађана и какав је однос овог тела према питањима којима се бави. Ови детаљи могу да буду доступни јавности на више начина, почев од информација на званичном сајту или порталу, преко редовног обавештавања јавности уз помоћ медија, до едукативних садржаја који такође могу да буду посредовани путем медија, сајтова, друштвених мрежа. Већа видљивост Савета и његовог деловања, помоћи ће објективизацији перцепције овог органа, допринети балансу између подршке и критика од стране јавности и повећати његов ауторитет код грађана.

Методи и начини:

а) Објављивање извештаја о раду Савета – Периодично, а најмање једном годишње пожељно је објављивање извештаја о раду Савета на начин који је разумљив широј јавности.

б) Коришћење друштвених мрежа – Друштвене мреже су незамењив алат за обавештавање јавности о редовној делатности. Ова комуникација може новинарима и медијима да укаже на примере и случајеве који су посебно занимљиви и заслужују већу пажњу јавности.

в) Информисање јавности о променама чланова Савета – Демократизација деловања свих јавних служби подразумева бољу обавештеност јавности о њиховом

деловању, унутрашњој структури и кадровима. При променама унутар Савета и тужилаштва у целини, добро је да јавност буде обавештена о профилу кадрова, њиховом искуству и осталим референцама.

г) Тематске конференције – Конференције на којима се тематизују поједина важна питања из делокруга рада Савета и тужилаштва у целини могу да се организују са представницима медија који су усмерени на правосудну тематику као и са представницима организација цивилног сектора и добра су прилика да се заинтересована јавност боље информисе, али и да се повећа видљивост Савета.

Јачање унутрашње комуникације

Претпоставка да се унутар јавнотужилачке организације комуницира по природи ствари и да без тога ни Савет не би могао да функционише је основана, али са становишта односа са јавношћу то није довољно. Потребно је јачање свих облика унутрашње комуникације који могу да резултирају већим обимом, бољим квалитетом и већом веродостојношћу информација у које је унета стручност, посвећеност и добра намера запослених у тужилаштву, да би онда из такве интерне комуникације произашло потпуно делотворно информисање јавности. За јачање унутрашње комуникације између чланова Савета и запослених у Административној канцеларији Савета треба користити сва расположива техничка средства и људске ресурсе, при чему треба имати у виду да је овај облик комуникације користан како за побољшање рада и односа унутар тужилачке организације и Савета тако и у односу према општој јавности.

Методи и начини:

а) Стална размена информација – Размена информација може се одвијати у два правца: или између чланова Савета и носилаца јавнотужилачке функције (пре свега главних јавних тужилаца) и између Административне канцеларије Савета и запослених по тужилаштвима који се баве односима са јавношћу. За неке од тих информација за које се може сматрати да је јавност заинтересована, служба за јавно комуницирање припрема за прослеђивање јавности.

б) Објављивање интерног билтена – Постојање интерног билтена, бар на месечном нивоу, омогућава бољу међусобну интерну обавештеност, а тиме и јавно комуницирање.

в) Интерни брифинзи – Као што су могући брифинзи са представницима медија, тако су могући и интерни брифинзи којима се повећава капацитет лица задужених за

комуницирање са јавношћу да на најцелисходнији начин припреме информације. Ово је, другим речима, облик консултација о јавном деловању.

Унапређење односа са медијима

Успостављање делотворних, редовних, систематичних односа са медијима, императив је свих организација, институција и служби које обављају јавну делатност и остварују јавни интерес. Овај однос не би требало да се посматра и остварује као нешто што је ствар добре воље, већ као обавеза Савета према јавности, која је неостварива без професионалних комуникатора, новинара и медија. Јачање овог односа на професионалан начин, правовремено и објективно, допринеће бољем односу медија према Савету и његовој активности, а тиме побољшати обавештеност грађана о деловању тужилаштва. Коректан, исправан однос према медијима подразумева неселективан приступ према њима, односно равноправан третман медија без дискриминације или привилегија. Оно што је Савет спреман да саопшти неком од медија, мора да буде под истим условима доступно и осталим.

Методи и начини:

а) Адресар новинара и медија – Запослени у Савету и у осталим тужилаштвима којима је додељена обавеза комуницирања са јавношћу треба да имају имена, називе медија, бројеве телефона и електронске адресе оних новинара и медија који су показали заинтересованост за редовно праћење активности тужилаштва.

б) Едукативни семинари – Савет организује едукативне семинаре за новинаре који извештавају о активностима Савета и тужилаштва у целини.

в) Конференције за новинаре – Ово је традиционални облик комуникације са новинарима и медијима који омогућава бољу обавештеност целокупне јавности. Конференције се организују увек када за то постоји актуелни повод, али се могу организовати и периодично, месечно или двомесечно да би се новинари обавестили о текућим активностима и имали прилику да поставе питања која су од јавног интереса. Иако се са конференција за новинаре углавном објављују информације, треба имати у виду да се оне у новинарству сматрају псеудо догађајем са кога новинари немају обавезу да извештавају.

г) Одговори на питања новинара – Уобичајено је да новинари достављају питања органима правосуђа да би могли објективно и веродостојно да обавесте јавност. Савет и

тужилаштва без одлагања одговарају на питања, равноправно третирајући медије који су их поставили.

д) Одговор и исправка – У случају нетачно пренете информације од Савета и тужилаштва, субјекти који су информацију дали медију могу да искористе могућности одговора и исправке, према Закону о јавном информисању и медијима.

ђ) Саопштења – Саопштења су алат комуникације. У случајевима када располаже посебно важним информацијама Савет преко своје службе за комуникације са јавношћу, обавештава јавност. Саопштења се објављују на сајту Савета и шаљу новинским агенцијама и појединачним медијима. Саопштења треба да буду формулисана на начин разумљив општој јавности.

е) Брифинзи за новинаре – Ово је уобичајени метод којим државни органи и институције упознају новинаре и медије са својим деловањем са циљем да се професионалним комуникаторима приближи делатност Савета, како би боље разумели деловање тужилаштва и Савета и како би потпуније могли да обавештавају јавност.

Сарадња и дијалог са стручном заједницом

У свим делатностима и свим струкама, корисна је перманентна размена мишљења са људима који нису укључени у исте облике рада, али су из исте струке, припадају стручним организацијама, имају одговарајуће образовање и искуство и боље него други грађани, који су прошли кроз другачије облике едукације, разумеју правни систем и могу да буду добар коректив у деловању јавнотужилачке организације. Сарадња треба да буде иницирана од самог Савета, али се подразумева и његов позитиван одговор на позиве из академске заједнице, универзитета и факултета који се баве правом, од струковних удружења и организација цивилног друштва који имају слично усмерење. Комуникација и размена мишљења са стручном заједницом, разуме се, укључује поред представника академске заједнице, стручних и грађанских организација и јавнотужилачке помоћнике, приправнике и адвокате. Од велике користи је и размена мишљења и искустава и са представницима стручних организација и јавнотужилачке делатности других држава, како на билатералном тако и на мултилатералном нивоу. Ово је циљ који уз стручну дебату може да резултира прихватањем искустава других која се могу употребити у сопственој пракси ради њеног унапређења и побољшања јавног комуницирања.

Методи и начини:

а) Учешће у стручним расправама – представници Савета учествују у семинарима, конференцијама, скуповима на којима се обавља стручна размена мишљења и искустава у земљи и иностранству и о томе обавештавају јавност.

б) Организовање стручних расправа – Савет и сâм организује стручне расправе са представницима образовних установа, струковних организација и удружења цивилног сектора која се баве сродним делатностима. Овакве расправе подразумевају присуство средстава јавног информисања.

в) Сарадња у истраживањима – Савет сарађује у истраживањима одговарајућих стручних академских истраживачких организација и сличних организација цивилног друштва и о томе обавештава јавност.

Циљне групе стратегије

Грађани

Грађани су у двострукој улози када је реч о свим облицима јавног комуницирања. Они су и објект и субјект комуницирања и сходно томе основна, примарна циљна група јавног комуницирања Савета. Однос према свим осталим циљним групама ове стратегије подређен је комуникационој релацији са грађанима. Полазна основа: „право јавности да зна“ треба да буде остварена свим легитимним облицима јавног комуницирања да би грађани били обавештени о важности рада Савета, његовим активностима и исходиштима тога рада, посебно у случајевима који изразито привлаче пажњу јавности. Грађани имају право да буду обавештени о свим случајевима у којима се процесуирају актери који су се огрешили о закон да би на основу чињеница и објективних информација могли да формирају своје ставове у односу на актуелне процесе, како у оквиру правосуђа тако и у друштву у целини. Никаква пристрасност према било коме или претпоставка да грађане „треба поштедети“ од непријатних истина није прихватљива у демократском друштву у коме се зна шта је јавна ствар. Грађани имају право да знају и да ли у односу на тужилаштво постоје непримерени, непринципијелни и незаконити притисци, без обзира одакле они долазе, из власти, опозиције или неких трећих извора. Оваква јавна комуникација са грађанима допринеће да они буду подршка тужилаштву и сваком напору за успостављање чвршће владавине права и законитог деловања институција.

Медији

Професионални комуникатори, у које пре свега спадају новинари и медији, јесу средства јавног обавештавања и комуницирања која су незаобилазна и нужна у обавештавању јавности. Они су група квалификованих професионалаца који располажу знањем и вештинама да разне догађаје, појаве, друштвене феномене приближе и разјасне аудиторијуму. Савет као субјект правосуђа и јавног деловања нужно успоставља добре, професионалне, друштвено целисходне односе са медијима имајући у виду да, и особе које у оквиру јавног тужилаштва и самог Савета раде у службама за односе са јавношћу и као портпароли у опису посла имају обавезу јавног комуницирања, припадају кругу професионалних комуникатора. Објективно и критичко информисање јавности од стране медија не може да буде разлог за нарушавање односа или прекид сарадње између органа тужилаштва и медија, већ само подстицај да се јавно разјасне неспоразуми и дилеме. Однос према медијима као циљној групи подразумева перманентну комуникацију са њима на све уобичајене начине, упознавање са могућностима, кадровским и техничким потенцијалима медија и проналажење најбољих начина да се комуникација Савет–медији, најконструктивније оствари у обавештавању грађана. Сарадња са медијима подразумева и помоћ јавног тужилаштва у едукацији новинара који се баве правосуђем.

Стручна заједница

Стручна заједница има неколико подгрупа са којима, као циљним групама, комуницира Савет.

Подгрупе:

а) Јавна тужилаштва

Јавна тужилаштва су по природи ствари најближа у комуникацији са Саветом .У том смислу подразумева се двосмерна, односно свестрана међусобна комуникација која побољшава укупну обавештеност свих тужилаштава и доприноси да Савет остварује своју стратешку обавезу – бољу комуникацију са јавношћу. То подразумева да сва тужилаштва имају оперативне и инфраструктурне могућности комуницирања, односно особе које су за то задужене.

б) Академска заједница

Између универзитетских образовних установа јавних тужилаштава и Савета треба да постоји непрекидна комуникација која обезбеђује унапређивање образовног, теоријског рада на основу искуства из праксе и, с друге стране, осавремењавање тужилачке праксе

новим сазнањима до којих долази наука. Јавна тужилаштва посебно треба да имају у виду методолошки заснована истраживања из области која је за њен рад релевантна, а коју обављају академски стручњаци. Са овом циљном групом треба обезбедити функционалну везу у облику редовних семинара, стручних расправа, проблематизовања појединих феномена који су од интереса како за практично деловање тако и за теорију. Очекује се обострана иницијатива, с тим што од Савета она не би смела да изостане.

в) Стручна јавност

Правници који раде у јавним тужилаштвима, чланови стручних удружења, лица која су правничког образовања и на различите начине стицала искуство у тужилачкој делатности и уопште у правосуђу су широка циљна група са којом је пожељна комуникација Савета. Двосмерна комуникација може да помогне у бољем остваривању саме делатности тужилаштва, а и јавног комуницирања Савета. Такође, очекује се иницијатива Савета у односу на ову циљну групу, а њена учесталост и начин комуникације зависи од процене потреба за разјашњавањем појединих стручних питања и разменом мишљења и искустава.

г) Цивилно друштво

Удружења грађана, као струковне организације или облици организовања који се баве широким спектром људских права и у том смислу су квалификовани представници најшире друштвене заједнице су драгоцене актери са којима Савет треба да одржава комуникацију. Овај однос може да помогне да се разјасне многе дилеме и појаве за које су разне друштвене групе заинтересоване и да предупреди могуће неспоразуме у будућности. Комуникација треба да буде планска, подразумевајући и спремност да се позитивно одговори на иницијативе које долазе из цивилног сектора. Међу организацијама цивилног друштва такође постоје оне које се баве истраживањима у разним областима друштвености, што такође може бити од користи за деловање Савета.

д) Међународне организације

Свет је један, па нема сумње да се сличне појаве дешавају и у другим земљама и да се потребе грађана за заштитом и остваривањем права, па и права на обавештеност не разликују од земље до земље. Наука је такође универзална област истраживања и проналажења најбољих облика заштите уставности, законитости, владавине права и остваривања људских права и та општа тежња за хуманијим начином живота треба да

донесе бољитак свим људима, без обзира где живе. У том смислу је веома пожељна комуникација и сарадња са међународним организацијама које се баве правосуђем, практично или теоријски. Међународни партнери на различите начине пружају подршку Савету у различитим сегментима како би свој мандат што потпуније испунио. Квалитетна сарадња подразумева отворену комуникацију која се заснива на међусобном поверењу и уважавању. Сарадња може да унапреди деловање Савета у свим аспектима његовог рада, а такође у погледу јавног комуницирања. Савет може не само да буде учесник у стручним расправама које се организују на међународном плану и од међународних организација, већ и да сам буде иницијатор таквих размена знања и искуства.

Ресурси

У циљу реализације Стратегије неопходно је да Савет предвиди одговарајуће кадровске, материјалне и финансијске ресурсе. Ресурси су међусобно повезани, и да би се активности предвиђене Акционим планом реализовале, неопходно је планирати ресурсе за сваку од њих.

Најпре је потребно указати на услове за рад који су везани за простор који Савет користи. Савет се налази у истој згради у којој су смештени и Високи савет судства и Високи савет тужилаштва и располаже просторијама укупне површине од 273 квадратна метра. У том ограниченем простору треба да буде обезбеђен смештај за 40 запослених у Административној канцеларији и девет чланова Савета, не рачунајући простор за министра правде и Врховног јавног тужиоца који су чланови Савета по положају. Савет нема своју салу за састанке већ се сала дели са Високим саветом судства. Чланови Савета немају појединачне кабинете, председник Савета чак уопште нема кабинет у седишту Савета, писарница користи преуређени ходник, без прозора, не постоји адекватни архивски простор итд.

Како активности којима би се реализовала комуникација коштају, то је потребно да Савет одреди финансијска средства за њихову реализацију, годишње, у складу са прописима који регулишу буџет и буџетски систем. До сада су неке активности (па и израда управо ове стратегије) реализоване уз подршку међународних партнера, али како њихова реализација не би зависила од приоритета међународних партнера неопходно је у наредном периоду обезбедити посебна средства из буџета за ову намену.

За успешну примену ове стратегије потребно је, у складу са активностима предвиђеним Акционим планом уз ову стратегију, планирати нарочито средства за обуке и редовне тренинге за јавне наступе, комуникацију са циљним групама и коришћење свих канала комуникације за чланове Савета и за запослене у Административној канцеларији, за израду билтена и брошура, организовање кампања, конференција за штампу, радионица и брифинга, истраживања јавног мњења и анализе извештавања медија, развој и унапређење интернет стране Савета и постављање и објављивање садржаја на друштвеним мрежама.

С тим у вези, с обзиром да се Акционим планом предвиђа образовање радног тела за односе са јавношћу, које би чинили чланови Савета и запослени у Административној канцеларији, није потребно планирати додатна средства за зараде чланова тог радног тела, али треба имати у виду да је важећим Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Административној канцеларији Високог савета тужилаштва, у оквиру кабинета председника Савета, планирано радно место за стручног сарадника за односе са јавношћу. Поред тога, планира се и образовање службе за односе са јавношћу, што ће бити предмет измена и допуна важећег Правилника. Потребно је благовремено планирати како средства за зараду тако и спровођење конкурса за пријем у радни однос ради попуњавања упражњених места и омогућити ваљане услове за рад. Стога, један од приоритета Савета треба да буде решавање проблема простора за рад, као и попуњавање систематизованих радних места и обезбеђивање финансијских средстава за реализацију Акционог плана, као и средства за квалитетне материјално-техничке услове рада у Савету.

Акциони план за период 2026-2027. године за спровођење

Стратегије јавног комуницирања Високог савета тужилаштва за период 2026–2030. Године

Мера	Активност	Рок	Индикатор учинка	Носиоци активности	Извор финансирања и буџет
Усвајање смерница Савета у вези са успостављањем одрживих унутрашњих канала и правила комуникације	Израда нацрта Стратегије јавног комуницирања Савета са пратећим Акционим планом	Новембар 2025	Донета Стратегија и Акциони план	Чланови Савета, Административна канцеларија Савета	Буџет РС, Пројектна подршка
Оснивање радног тела за односе са јавношћу	Избор чланова радног тела Доношење одлуке о формирању радног тела	Новембар 2025	Одлука о формирању радног тела	Чланови Савета, Административна канцеларија Савета	Буџет РС
Образовање службе за односе са јавношћу у Административној канцеларији Савета	Измена Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места Административне канцеларије Савета	Децембар 2026	Акт о изменама и допунама Правилника	Чланови Савета, Административна канцеларија Савета	Буџет РС
Обавештавање стручне јавности о Стратегији јавног комуницирања Савета	Припрема промотивних материјала којима се представља нова Стратегија Представљање Стратегије на Другој струковној конференцији Високог савета тужилаштва	Новембар 2025	Упознавање учесника Конференције са новом Стратегијом	Чланови Савета, Административна канцеларија Савета, ОЕБС	Буџет РС, ОЕБС

Обавештавање јавности о Стратегији јавног комуницирања Савета	Организовање конференције за штампу на којој ће се представити нова Стратегија јавног комуницирања Савета	Децембар 2025	Објављивање вести о конференцији	Чланови Савета, Административна канцеларија Савета	Буџет РС
Интернет страница Савета	Редовно ажурирање и одржавање интернет странице Савета	Континуирано	Посећеност интернет странице Савета	Административна канцеларија Савета – Група за информационе технологије	Буџет РС, Пројектна подршка
Побољшање прегледности и квалитета садржаја интернет странице Савета	Техничко и садржинско унапређење интернет странице Савета, превод подзаконских аката на енглески језик Централизован приступ релевантним информацијама везаним за седнице Савета Једноставна претрага подзаконских аката Савета Једноставан и интуитиван приступ саопштењима за јавност, најавама предстојећих догађаја, конференција за јавност итд.	Јануар 2026	Постојање нових функционалности на интернет страници Савета	Административна канцеларија Савета – Група за информационе технологије	Буџет РС, Пројектна подршка

Редовне конференције за медије и саопштења за јавност	Редовно објављивање саопштења за јавност, одржавање по потреби, конференција за медије	Континуирано, по потреби, најмање два пута годишње	Одржана конференција за медије Објављена саопштења за јавност	Чланови Савета, Административна канцеларија Савета	Буџет РС, Пројектна подршка
Упознавање јавности са непримерним утицајем на јавне тужиоце и јавна тужилаштва	Правовремено обраћање Повереника за самосталност	Континуирано, по потреби	Комуникација Повереника са представницима медија	Повереник за самосталност, Административна канцеларија Савета	Буџет РС
Повећање видљивости рада Савета у јавности	Објављивање извештаја о раду Савета	Континуирано, једном годишње, до 1. марта текуће године за претходну годину	Објављен извештај о раду	Административна канцеларија Савета	Буџет РС
Транспарентност рада Савета	Редовно ажурирање информатора о раду Савета	Континуирано	Благовремено ажуриран информатор о раду	Административна канцеларија Савета	Буџет РС
Коришћење савремених технологија у циљу бољег обавештавања јавности	Отварање и одржавање налога Савета на друштвеним мрежама	Март 2027	Отворени налози на друштвеним мрежама	Служба за односе са јавношћу Савета, Административна канцеларија Савета	Буџет РС

Едукација за комуницирање са медијима и општом јавношћу	Организовање обуке чланова Савета, запослених у Административној канцеларији и јавних тужилаца	Од јануара 2026, континуирано	Организована обука	Савет, Административна канцеларија Савета	Буџет РС, Пројектна подршка
Упознавање представника медија са радом Савета	Организовање обуке за представнике медија	Јануар 2026	Организована обука за представнике медија	Тужиоци, чланови Савета	Буџет РС, Пројектна подршка
Стална комуникација са професионалним комуникаторима	Формирање адресара новинара и медија Одржавање брифинга	Март 2026	Комплетан и ажуран адресар новинара и медија, одржани брифинзи	Служба за односе са јавношћу Савета	Буџет РС
Унапређење интерне и јавне комуникације	Сарадња са истраживачким организацијама Организовање округлих столова са стручном јавношћу	Јун 2027	Спроведено истраживања о ефектима интерне и јавне комуникације Одржан округли сто	Служба за односе са јавношћу Савета, Административна канцеларија Савета	Буџет РС

Сарадња са међународним организацијама	Размена искустава Учешће на међународним конференцијама и семинарима Реализација заједничких пројеката Обавештавање јавности	Континуирано	Учешће представника Савета у међународним догађајима	Савет	Буџет РС, Пројектна подршка
Сарадња са цивилним друштвом	Учешће и организација семинара, конференција и округлих столова у циљу упознавања представника цивилног друштва са радом Савета Заједничке активности Обавештавање јавности	Континуирано	Повећана интеракција са организацијама цивилног друштва и боља обавештеност јавности	Савет	Буџет РС, Пројектна подршка